

عنوان مقاله:

تحلیل گفتمان مجموعه داستان روز اول قبر صادق چوبک

محل انتشار:

هفتمین همایش ملی متن‌پژوهی ادبی با عنوان نگاهی تازه به ادبیات کودک و نوجوان (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 21

نویسندگان:

سارا جندقی شاهی - دانشجوی ارشد زبان شناسی دانشگاه علامه طباطبائی

غزاله محمدی - دانشجوی ارشد زبان و ادبیات فارسی دانشگاه علامه طباطبائی

خلاصه مقاله:

گفتمان به تلازم گفته (Utterance) با کارکرد اجتماعی (Social practice) یا معنایی آن تعبیر شده است. از این رو تحلیل گفتمان عبارت است از تعبیه ساز و کار مناسب و اعمال آن در کشف و تبیین ارتباط گفته یا متن با کارکرد های فکری - اجتماعی. در سالهای اخیر رویکرد جدیدی در مطالعات کلامی پدید آمده که آن را تحلیل گفتمان انتقادی مینامند. این رویکرد ریشه در آرای میشل فوکو فیلسوف فرانسوی دارد. صاحب نظران این رویکرد برآنند که در تحلیل متنهای ادبی افزون بر جنبه های صوری و واژگانی، عوامل گوناگون فرهنگی، اجتماعی و سیاسی نقش دارند. یکی از نظریه پردازان مشهور این رویکرد، نورمن فرکلاف، زبان شناس و پژوهشگر سرشناس بریتانیاییست. در این جستار با استفاده از روش فرکلاف در تحلیل متن، به بررسی مجموعه روز اول قبر از آثار صادق چوبک پرداخته ایم. این نویسنده با استفاده از امکانات زبان عامیانه و برخی شگردهای ادبی که خاص اوست، در دل داستان هایش به توصیف و تصویر گوشه هایی از اجتماع و انسان هایی که در آن زندگی میکنند، پرداخته است که قبل از او کمتر بدان ها پرداخته شده بود. او که کاملاً بی طرفانه داستان ها را روایت می کند، با نگاهی فردگرایانه، خود را عامل رهایی بخش دانسته و توجه چندانی به ساختارهای اجتماع نشان نمی دهد. از همین رو، بیش از سایر نویسندگان در باورها و رفتارهای انسانها دقیق شده و به حالات درونی آنها پرداخته است.

کلمات کلیدی:

تحلیل گفتمان انتقادی - نورمن فرکلاف - صادق چوبک - روز اول قبر

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/907603>

